

Poslovník za delo komisije za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za izvajanje posameznih programov pripravništva, sekundarijata in specializacij zdravnikov in zobozdravnikov

I. Obiski v ustanovah, pooblaščenih za podiplomsko usposabljanje in izobraževanje zdravnikov

Pomembno sredstvo za zbiranje povratnih informacij o kakovosti podiplomskega usposabljanja in izobraževanja zdravnikov ter za zagotavljanje te kakovosti so obiski v ustanovah/zavodih, kjer te aktivnosti potekajo. Pogosto so povezani z izdajanjem nacionalnih pooblastil ter njihovim obnavljanjem za ustanove/zavode in izvajalce usposabljanja in izobraževanja (mentorje). Tudi v UEMS so identificirali potrebo po usklajevanju dela na tem področju, saj se pristopi v različnih državah EU trenutno še močno razlikujejo med seboj.

Splošne usmeritve za oblikovanje nacionalnih programov je UEMS izdal v obliki Listine o ocenjevanju centrov za izobraževanje, ki je izšla oktobra, leta 1997. V tem dokumentu je natančno opredeljena metodologija za obiskovanje pooblaščenih ustanov/zavodov za podiplomsko usposabljanje in izobraževanje, pa tudi vzorec vsebine mnenj za to delo imenovanih komisij. Natančnejša navodila so podana v prilogah tega poslovníka v obliki primerov, ki jih je glede na posebnosti posameznih primerov seveda mogoče deloma tudi spremeniti.

Obvezni obiski: UEMS priporoča, da odgovorni nacionalni strokovni organ (v Sloveniji Zbornica) izdelata za ta namen ustrezne programe, ki naj bi postali obvezni, kar v številnih državah članicah EU že velja.

Prostovoljni obiski: Ustanove/zavode za podiplomsko usposabljanje in izobraževanje zdravnikov je treba spodbujati, naj tudi sami predlagajo ocenjevanje in obiske ustreznih komisij (tudi mednarodnih), saj si tako lahko pridobijo dodatne certifikate kakovosti. Na tem področju so zelo dejavni odbori in sekcije UEMS (glej Priloge I in V).

Obiski in ocene komisije za podelitev pooblastila za izvajanje programov podiplomskega usposabljanja in izobraževanja zdravnikov na nacionalni ravni: Glede na opredelitev UEMS in trenutno veljavne pravne norme v Sloveniji je Zbornica odgovorna za podiplomsko usposabljanje in izobraževanje zdravnikov. Komisija, ki jo imenuje Zbornica, je sestavljena iz predstavnikov pristojnih strokovnih združenj in/ali univerzitetnih ustanov in dela po navodilih Zbornice. Zbornica uveljavlja standarde v skladu z vsebinami nacionalnih pravilnikov in vsebin specializacij, pri čemer se upoštevajo tudi priporočila UEMS.

Programi usposabljanja, list usposabljanja: Usposabljanje mora potekati v skladu z uveljavljenim programom s točno določeno vsebino, kot jo na predlog strokovnih združenj Slovenskega zdravniškega društva sprejme Zbornica, pri čemer upošteva tudi priporočila odborov in sekcij UEMS. Različne dele in stopnje usposabljanja ter klinično delo udeležencev je treba vpisovati v list usposabljanja (List zdravnika specializanta). Vsak udeleženelec naj bi imel, kolikor je mogoče in potrebno, individualno strukturiran program podiplomskega specialističnega usposabljanja.

1. člen

Cilj obiskov v ustanovah/zavodih, kandidatkah za izdajo pooblastil za usposabljanje zdravnikov, je zagotavljanje in ocena kakovosti usposabljanja.

Na tej podlagi komisija primerja raven pogojev za usposabljanje v pooblaščenih ustanovah/zavodih z merili, ki jih je sprejel nacionalni strokovni organ, odgovoren za zagotavljanje kakovosti podiplomskega usposabljanja in izobraževanja.

Komisija na podlagi zbrane dokumentacije in obiskov ministru poda predlog za prvo izdajo pooblastil, kasneje pa njihovega obnavljanja v skladu z obstoječimi pravili.

2. člen

Pobudo za obisk komisije in oceno primernosti za izvajanje podiplomskega usposabljanja in izobraževanja zdravnikov lahko poda zavod sam ali pa Zbornica.

Veljavnost pooblastila za izvajanje programov podiplomskega usposabljanja zdravnikov v okviru sekundarijata in specializacij je 5 let.

V primeru izdaje novega pooblastila ali prošnje za ponovno izdajo po prenehanju veljavnosti pooblastila pobudo praviloma poda vodja podiplomskega usposabljanja in izobraževanja zdravnikov v določeni ustanovi/zavodu oziroma ustanova/zavod sam(a). Pobudo lahko poda tudi Zbornica.

Po preteku veljavnosti pooblastila je obvezno treba izvesti ponovno ocenjevanje oziroma obisk v ustanovi/zavodu, če želi pooblaščen ustanova še naprej izvajati podiplomsko usposabljanje.

3. člen

Komisija za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev ima lahko strokovne sodelavce za posamezna specialistična področja, ki jih imenuje na svoji seji.

Komisiji se lahko ob obisku priključi tudi udeleženelec usposabljanja iz določene specialnosti, pa tudi specialisti druge stroke.

Komisija oziroma ocenjevalna komisija posreduje kandidatom za izdajo pooblastila ministra vzorca vprašalnikov, ki sta priloga I in II tega poslovnika, ter kandidatu postavi rok za vrnitev izpolnjenih vprašalnikov. Vprašalnik iz priloge I izpolni pooblaščen oseba pri kandidatu, vprašalnik iz priloge II pa izpolni predstavnik udeležencev usposabljanja.

Izpolnjena vprašalnika se izroči ocenjevalni komisiji prek Zbornice. Kandidat vprašalnikoma priloži tudi natančen program obiska (vsebina in trajanje). Vprašalnikom se doda tudi izvod trenutnega programa usposabljanja in izvod zadnjega letnega poročila ustanove, ki je pooblaščen za podiplomsko usposabljanje zdravnikov. Vprašalnik iz priloge II predstavnik udeležencev usposabljanja prek odgovorne osebe kandidata v zaprti ovojnici posreduje Zbornici.

Na tej podlagi ocenjevalna komisija pri kandidatu izvede obisk.

4. člen

Ocenjevalna komisija po posvetu z odgovorno osebo kandidata določi datum obiska (Glede na trajanje obiska naj ustanova/zavod komisiji za čas obiska zagotovi primerno prehrano in pijačo. Če je potrebno, naj se za člane komisije organizira prenočitev v hotelu.).

5. člen

Zaželeno je, da se na začetku obiska v ustanovi/zavodu, ki kandidira za pooblastilo za izvajanje programov podiplomskega usposabljanja in izobraževanja zdravnikov po programu sekundarijata in specializacije, organizira pripravljani sestanek s specialisti, zaposlenimi na določenem oddelku.

Ocenjevalna komisija obišče centralno enoto ustanove/zavoda (lahko oddelek) in enoto/e, ki sodelujejo v programu usposabljanja, in ob tem sreča vse specialiste, s katerimi bo delal udeleženec podiplomskega usposabljanja. Pogovor z vsemi nadrejenimi in podrejenimi specialisti ter drugimi udeleženci v programu usposabljanja in izobraževanja naj bo, kolikor je mogoče, zaseben (zaupen).

Izredno koristna je lahko tudi skupinska razprava z udeleženci usposabljanja v določenem zavodu. Podatki, ki jih ocenjevalna komisija izve od udeležencev usposabljanja, morajo ostati zaupni.

Obisk se zaključi s pogovorom s pedagoškim osebjem (mentorji).

Ocenjevalna komisija naj opravi tudi pogovor z zastopnikom upravnega odbora oziroma sveta bolnišnice, v kateri se opravlja usposabljanje.

Obisk naj se opravi v enem dnevu, v primeru ponovnega obiska pa zadostuje tudi pol dneva. Če je le mogoče, naj urnik obiska vključuje tudi 30- do 60-minutni zaključni sestanek, na katerem ocenjevalna skupina oblikuje svoje sklepe, pogoje in priporočila. Podrobnosti lahko oseba, ki je poročilo pripravila, doda kasneje.

6. člen

Za zbiranje podatkov ocenjevalna komisija uporabi seznam postavk, ki ga vsebuje priloga III.

Komisija oceni vse zbrane podatke in svoja druga opažanja. Primerja jih s pogoji, ki jih določa pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati zavodi za izvajanje programov usposabljanja.

7. člen

Ocenjevalna komisija svoje sklepe, pogoje in priporočila pripravi v obliki v celoti sprejetega in datiranega poročila, v katerem mora jasno navesti polno ime in naslov vodje podiplomskega usposabljanja in ustanove/zavoda, ki kandidira za pooblastilo za izvajanje programov podiplomskega usposabljanja oziroma izobraževanja zdravnikov in je predmet ocene/obiska.

Kandidat, ki ga je komisija ocenila, dobi osnutek poročila na vpogled, da se lahko popravijo morebitne napake. Pred predložitvijo poročila se ocenjevalna komisija pogovori s predstavniki sveta za izobraževanje pri Zbornici o negativnih ugotovitvah, še preden se predloži ustrezno mnenje ministru za zdravstvo.

Poročilo se predloži Zdravniški zbornici Slovenije, kolikor je mogoče kmalu po obisku, najkasneje pa v roku enega meseca. Komisija poročilu priloži program usposabljanja v določeni ustanovi/zavodu in podatke iz vprašalnika, ki ga je izpolnil vodja usposabljanja pred obiskom. Končno poročilo z oceno podpiše predsednik komisije. V poročilu naj bodo navedena tudi popolna imena in naslovi članov ocenjevalne komisije. Komisija pripravi poročilo po vzorcu, ki je priloga IV.

8. člen

V svojem poročilu ocenjevalna komisija določi pooblaščen izvajalce, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje programov podiplomskega usposabljanja in izobraževanja zdravnikov. Pri izvajalcih pooblaščenih za izvajanje programov specializacij določi kategorijo pooblastila:

- pooblaščen izvajalci tipa V (vseobsegajoči) izpolnjujejo pogoje za izvedbo celotnega programa posamezne specializacije,
- pooblaščen izvajalci tipa D (delni) izpolnjujejo pogoje za izvedbo večjega dela posamezne specializacije,
- pooblaščen izvajalci tipa U (usmerjeni) pa izpolnjujejo pogoje le za izvedbo posameznih delov specializacije.

Pri vsakem izvajalcu določi posamezna področja programov usposabljanja, ki jih izvajalec lahko izvaja ter predlaga optimalno in največje možno število mest za usposabljanje.

9. člen

Člani komisije in Zbornica morajo varovati zaupnost vsebine osnutka poročila o obisku v ustanovi/zavodu, ki kandidira za prvo oziroma ponovno izdajo pooblastila za izvajanje podiplomskega usposabljanja in izobraževanja zdravnikov, prav tako pa tudi vse druge podatke, ki se jih oceni za zaupne.

Prejemniki poročila: Osutek poročila o obisku v ustanovi za usposabljanje se pošlje Zbornici ter vodji podiplomskega usposabljanja in izobraževanja v ustanovi/zavodu, ki kandidira za pooblastilo za izvajanje podiplomskega usposabljanja. Tako se ga lahko opozori na morebitne napake. Končna različica poročila se pošlje Zbornici in ministru za zdravstvo. Poročilo se lahko posreduje upravi bolnišnice, odločitev o tem sprejme vodja usposabljanja v določeni ustanovi/zavodu.

10. člen

Zbornica iz neodvisnih posameznikov sestavi pritožbeno telo. Lahko se tudi organizira nadzorni obisk za ponovno oceno kakovosti ustanove/zavoda oziroma pogojev, ki jih ta za izvajanje podiplomskega usposabljanja in izobraževanja ima.

11. člen

Zbornica pripravi oceno obiskov s statističnimi podatki v obliki letnega poročila. Letno poročilo vsebuje seznam ustanov/zavodov za podiplomsko usposabljanje z veljavnim pooblastilom na dan izdaje. Ni zaželeno, da bi bilo iz podatkov, ki so bili zbrani na obiskih in so podani v poročilih, mogoče ugotoviti, na katero ustanovo/zavod se nanašajo.

12. člen

Stroške obiskov za oceno ustanov poravnava Zbornica, ki potrebna sredstva za ta namen pridobi iz financiranja v sklopu javnih pooblastil s strani Ministrstva za zdravstvo RS.

Vrste financiranja: Treba je zagotoviti sredstva za poravnavo stroškov obiska ter za poravnavo stroškov Zbornice in z njene strani izbranih članov komisij za izvedbo programa ocenjevanja kakovosti ustanov za podiplomsko usposabljanje in izobraževanje.

II. Priloge

Priloga I: Vprašalnik za vodjo podiplomskega usposabljanja in izobraževanja v ustanovi/zavodu s podatki o zavodu, ki kandidira za pooblastilo

Povzetek:

- Osnovni podatki
- Medicinsko osebje
- Klinične izkušnje
- Klinični objekti
- Struktura zavoda
- Evidence
- Ocena strokovnosti
- Dokumentacija o usposabljanju
- Ovrednotenje usposabljanja
- Raziskovalna dejavnost
- Pripombe

Priloga II: Vprašalnik za predstavnika udeležencev podiplomskega usposabljanja v ustanovi/zavodu

Povzetek:

- Udeleženci, trajanje usposabljanja
- Klinične izkušnje
- Objekti za udeležence
- Razdelitev nalog
- Delovne ure
- Obseg strukturiranega izobraževanja pod nadzorom mentorjev
- Razmerje med formalnim in priložnostnim usposabljanjem in izobraževanjem
- Pripombe

Priloga III: Seznam postavk, ki naj jih ovrednotijo ocenjevalci

- Splošne zadeve
- Laboratorijske storitve
- Rentgensko slikanje in druga diagnostika
- Rehabilitacija
- Intenzivna nega
- Objekti/prostori za udeležence podiplomskega usposabljanja
- Raziskovalno delo
- Knjižnica in računalniška oprema
- Evidenca
- Pogovori z udeleženci usposabljanja

Priloga IV: Vzorec poročila komisije o obisku in oceni ustanove/zavoda, ki kandidira za pooblastilo

Priloga V: Mednarodni obiski za oceno ustanov/zavodov pooblaščenih za podiplomsko usposabljanje in izobraževanje zdravnikov